KOMMISSIONENS BESLUT

av den 14 juli 1998

om stöd till linsodlarna i länet Levkáda (Grekland)

[delgivet med nr K(1998) 2367]

(Endast den grekiska texten är giltig)

(1999/100/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 93.2 första stycket i detta,

med beaktande av rådets förordning (EEG) nr 827/68 av den 28 juni 1968 om den gemensamma organisationen av marknaden för vissa produkter som förtecknas i bilaga II till fördraget ([1]), senast ändrad genom förordning (EG) nr 195/96 ([2]), särskilt artikel 5 i denna,

efter att i enlighet med artikel 93.2 första stycket i fördraget ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig ([3]), och

av följande skäl:

I

1. Genom sin skrivelse av den 19 november 1996, som registrerades den 22 november 1996, underrättade Greklands ständiga representation vid Europeiska unionen kommissionen enligt artikel 93.3 i fördraget om de åtgärder som framgår av detta besluts titel.

   I en skrivelse av den 7 mars 1997, som registrerades den 10 mars 1997, tillställde Greklands ständiga representation vid Europeiska unionen kommissionen de kompletterande uppgifter som kommissionen begärt i en skrivelse av den 21 januari 1997. I detta sistnämnda meddelande angav de grekiska myndigheterna, att förslaget till ministerdekret redan antagits i Grekland. De grekiska myndigheterna försäkrade dock att det ännu inte börjat tillämpas.

2. Under 1996 påverkade torka odlarnas ekonomi i länet Levkáda (Joniska öarna). De flesta av dessa jordbrukare finns i bergssamhällen och deras inkomster är till stor del beroende av linsodling. Det prövade statliga stödet avser ekonomiskt stöd till linsodlarna i länet Levkáda, vars skörd till åtminstone 50 % förstördes av torkan under 1996. Syftet är att kompensera dem för de inkomstbortfall de vidkändes under året ifråga.

   Stödet till drabbade jordbrukare uppgår till 30 % av produktionens bruttovärde och får inte överskrida 500 000 grekiska drakmer/ha. De grekiska myndigheterna har beräknat stödets omfattning på följande sätt:

   — Berörd linsproduktion utgörs av de senaste fyra årens medelavkastning per ha, vilket motsvarar 680 kg/ha.

   — De priser som utbetalats till odlarna varierar mellan 1 500 och 2 000 drakmer/kg. I beräkningen av berört stöd användes värdet 2 000 drakmer/kg.

   — Produktionens bruttovärde är 680 kg/ha × 2 000 drakmer/kg, = 1 360 000 drakmer/ha.

   — Maximistödet, som utgör 30 % av produktionens bruttovärde, uppgår till 30 % × 1 360 000 drakmer/ha.

   De grekiska myndigheterna beräknade de stödberättigades antal till 120 och den totalbudget som den grekiska staten anvisat för denna åtgärd uppgår till 40 miljoner drakmer.

II

1. Genom skrivelse SG(97) D/4136 av den 30 maj 1997 informerade kommissionen den grekiska regeringen om sitt beslut att för anmälda åtgärder inleda det förfarande som avses i fördragets artikel 93.2.

2. Genom denna skrivelse meddelade kommissionen de grekiska myndigheterna, att åtgärden inte verkar falla under undantaget i artikel 92.2 b i fördraget och följaktligen måste anses vara oförenligt med den gemensamma marknaden.

([1]) EGT L 151, 30.6.1968, s. 16.
([2]) EGT L 26, 2.2.1996, s. 13.
([3]) EGT C 225, 24.7.1997, s. 19.

Kommissionen ansåg att stödet föreföll motsvara kraven för kommissionens praxis avseende kompensationer för förluster, som förorsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser ([1]). Kommissionen menar att väderfenomen som frost, hagel, rimfrost, regn eller torka kan jämställas med naturkatastrofer i den mening som artikel 92.2 b i fördraget avser, först när de förorsakade skadorna nått en viss omfattning i varje stödmottagares fall. För ettåriga grödor uppgår denna omfattning till 30 procents produktionsförluster i jämförelse med en normal period (i huvudsak genomsnittet för de tre år som föregått skadeåret) och 20 % i mindre gynnade områden enligt artikel 21.2 i rådets förordning (EG) nr 950/97. Skadorna kan ersättas upp till 100 % för de förluster som producenterna åsamkats.

Emellertid kan i det aktuella fallet kompensationsförfarandet bara tillämpas, när omfattningen av de förorsakade skadorna uppgår till 50 % av den normala produktionsnivån. Dessutom har kompensationsnivån fastställts till 30 % av produktionens bruttovärde.

Dock ansåg kommissionen att bruttovärdet för den högsta avkastningen från linsodling är 881 ecu/ha inom gemenskapen (± 270 000 drakmer/ha i april 1997) ([2]). Enligt den beräkning som de grekiska myndigheterna inkommit med är linsproduktionens bruttovärde på Levkáda 1 360 000 drakmer/ha, vilket med den i april 1997 gällande växelkursen skulle motsvara ungefär en femdubbling av bruttovärdet för den högsta avkastningen i andra delar av gemenskapen.

Marknadspriset 2 000 drakmer/kg ansåg kommissionen vara ovanligt högt för en produkt som linser. Faktiskt var marknadsvärdet för linser från Levkáda mer än nio gånger högre än priset i gemenskapen i övre delen av intervallet på 0,7 ecu/kg (± 215 drakmer/kg), som producenterna i andra medlemsstater fått. Värdet var så högt att det gav kommissionen anledning att tvivla på dess trovärdighet, även om man beaktar den speciellt höga kvalitet som de grekiska myndigheterna tillskriver dessa linser.

Kommissionen ansåg dessutom att den beräkningsmetod för produktionens bruttovärde som de grekiska myndigheterna använt leder till en överkompensation på cirka 22,5 %, som skall läggas till vad som redan angivits för produkternas försäljningspris. Kommissionen ansåg att det finns tecken på överkompensation för de förluster som torkan förorsakat och att stödet ifråga inte kunde anses vara förenligt med bestämmelserna i artikel 92.2 b.

3. I samband med detta förfarande gav kommissionen de grekiska myndigheterna tillfälle att yttra sig i denna sak.

Kommissionen uppmanade, genom ett tillkännagivande i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning,* övriga medlemsstater samt övriga berörda parter att inkomma med sina synpunkter.

III

1. Genom en skrivelse av den 23 juni 1997 inkom de grekiska myndigheterna med sina synpunkter avseende ovannämnda åtgärder.

a) Vad gäller förfarandet nämner de grekiska myndigheterna att stödåtgärderna inte verkställts förrän förfarandet lett till ett slutgiltigt beslut.

Emellertid nämner de grekiska myndigheterna, att behöriga ministrars godkännande av ministerdekretet inte innebär att det automatiskt träder i kraft. Enligt dessa myndigheter kräver genomförandet av dekretet två beslut av jordbruksministeriet, som skall fastställa tillämpningsföreskrifter och detaljerna för utbetalningen av stödet.

Några sådana dokument har inte godkänts och följaktligen har Grekland inte verkställt det ifrågasatta ministerdekretet. De grekiska myndigheterna meddelar kommissionen att stödet inte kommer att genomföras före det slutgiltiga beslutet inom ramen för det förfarande som föreskrivs i fördragets artikel 93.2.

b) Vad beträffar innehållet meddelar de grekiska myndigheterna kommissionen att det höga priset per kg beror på det faktum att linssorten ”Enklouvi” odlas på så svaga terrasseringar att maskiner inte kan användas. Allt odlingsarbete, inbegripet slagning efter skörden, sker manuellt, vilket ger avsevärt högre produktionskostnader.

De grekiska myndigheterna påpekar dessutom att det pris som i det föreliggande fallet betalts till producenterna är detaljhandelspriset, då odlarna själva säljer sin ”mycket lilla” produktion omedelbart efter skörden. Myndigheterna tillägger att produktionen är obetydlig (totalt 30 – 35 ton).

Avslutningsvis nämner de grekiska myndigheterna att, i det fall kommissionen samtycker till detta stöd, skall de vid beslutet om tillämpningsföreskrifter utgå från den lägsta prisnivå som utbetalas till producenterna, nämligen 1 500 drakmer/kg.

([1]) EGT L 142, 2.6.1997, s. 1.
([2]) När förfarandet enligt artikel 93.2 i fördraget inleddes utgick kommissionens beräkningar och slutsatser från en kurs på 1 ecu = 305 grekiska drakmer, som gällde i april 1997.

2. Kommissionen har inte erhållit synpunkter från övriga medlemsstater eller övriga berörda parter.

IV

Vad gäller de argument som de grekiska myndigheterna framför, vill kommissionen klargöra följande:

a) Sista meningen i fördragets artikel 93.3 föreskriver att den berörda medlemsstaten inte får genomföra ifrågavarande åtgärd förrän kommissionen fattat slutgiltigt beslut därom.

"Genomförandet" omfattar inte bara den konkreta utbetalningen till stödmottagare utan även myndighetens själva beviljande av ett tillstånd, genom vilket stödet kan utbetalas utan vidare formaliteter [1]. Medlemsstaterna rekommenderas att undvika att bryta mot detta vid beslutsfattande på lagstiftningsområdet. Antingen bör de meddela åtgärderna redan på förslagsstadiet, eller i annat fall anta en bestämmelse som gör att det stödutbetalande organet kan fullgöra betalningen först efter kommissionens godkännande.

I det aktuella fallet har de grekiska myndigheterna underrättat kommissionen om ett förslag till ministerdekret. När man inkom med de kompletterande uppgifter som kommissionen begärt, meddelade de grekiska myndigheterna kommissionen, att ministerbeslutet redan var fattat men ännu inte hade genomförts. I de uppgifter som först presenterades nämndes inte att åtgärden krävde tillämpningsbestämmelser. På grundval därav och då stödåtgärderna redan genomförts enligt ovannämnda gemenskapsdefinition, fördes stödet till registret över icke anmälda stöd.

Dock beaktar kommissionen det faktum att det för stödets genomförande av jordbruksministeriet krävdes två beslut om föreskrifter för tillämpning och utbetalning, att dessa ännu inte fattats och att i praktiken de anmälda åtgärderna inte har genomförts.

b) När den inledde förfarandet enligt fördragets artikel 93.2 ansåg kommissionen, att de argument som de grekiska myndigheterna framfört inte verkade kunna motivera ett tio gånger högre marknadsvärde för produktionen. Även om produktionens speciella egenskaper kunde ge dessa linser en högre kvalitet och följaktligen kunde höja produktens marknadsvärde, så uttryckte kommissionen mycket starka tvivel på att detta värde skulle kunna vara tio gånger högre än det vanliga marknadspriset på linser.

De uppgifter som de grekiska myndigheterna inkommit med är inte av den arten att de kan förmå kommissionen att ändra sin ursprungliga inställning. Trots att det uppenbarligen måste påverka företagarnas konkurrenskraft kan det knappast vara skäl som motiverar ett högre marknadsvärde att maskiner inte kan användas i odlingsarbetet, att produktionen är mycket begränsad och produkten säljs direkt till konsumenterna. De grekiska myndigheterna har inte framfört och kommissionen har inte kunnat hitta något, som skulle kunna påvisa att konsumenterna skulle vara villiga att för dessa linser betala ett pris, som är tio gånger högre än det högstapris som en genomsnittlig europeisk konsument får betala för samma produkt. Utgående från medelstödet (30 % av produktionens bruttovärde) skulle linsernas höjda marknadspris leda till en kompensation som är tre gånger större än förlusterna, om man räknar med normala marknadspriser.

Att de grekiska myndigheterna i samband med stödets tillämpningsföreskrifter dessutom förbinder sig att fastställa ett produktionsvärde, som skulle motsvara ett marknadsvärde på 1 500 drakmer/kg, innebär inte att producenterna inte överkompenseras för de skador de åsamkats. Faktiskt blir dessa linsers marknadsvärde under alla omständigheter fortfarande sex gånger högre än det högsta pris som andra producenter i gemenskapen lyckas få ut. Utgår man från medelstödet skulle detta pris utgöra en överkompensation, som skulle vara knappt dubbelt så stor som förlusterna, om man räknar med normalt marknadspris.

V

Genom artikel 5 i förordning (EEG) nr 827/68 föreskrivs att fördragets artiklar 92, 93 och 94 skall vara tillämpliga för produktion och saluföring av de produkter, som anges i bilagan till förordningen ifråga.

Enligt artikel 92.1 i fördraget är stöd i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna, vilket ges av medlemsstaterna eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, oförenligt med den gemensamma marknaden, om det snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion.

Gemenskapens produktion av proteinrika produkter uppgår till 5,26 miljoner ton [2]. Greklands produktion av proteinrika produkter uppgår till 39,3 kiloton. För dessa produkter förekommer handel mellan Grekland och övriga medlemsstater. Faktiskt importerar Grekland årligen från andra medlemsstater 3,6 kiloton proteinrika produkter och exporterar 513 ton. Värdet av denna handel uppgår, i Greklands fall, till 0,73 miljoner ecu för exporten och 1,54 miljoner ecu för importen.

[1] Kommissionens skrivelse till medlemsstaterna SG(89) D/5521 av den 27 april 1989.

[2] Källa: Eurostat.

Följaktligen kan åtgärderna påverka handeln av proteinrika produkter mellan medlemsstaterna, då denna handel påverkas när stöd gynnar verksamma företagare i en medlemsstat och inte i andra. Ifrågavarande åtgärder påverkar direkt produktionskostnaderna för berörda företag. På grund av detta utgör de en ekonomisk fördel i förhållande till de rörelseidkare i branschen som, i Grekland eller övriga medlemsstater, inte har tillgång till motsvarande stöd. Följaktligen snedvrider åtgärderna eller hotar att snedvrida konkurrensen.

Mot denna bakgrund kan stödet ifråga betraktas som statligt stöd, som uppfyller de kriterier som anges i artikel 92.1 i fördraget.

VI

I artikel 92.1 i fördraget föreskrivs att stöd som motsvarar där fastställda kriterier i sig är oförenliga med den gemensamma marknaden.

De undantag från oförenligheten som anges i artikel 92.2 a (stöd av social karaktär) och 92.2 c (stöd i vissa områden i Tyskland) är uppenbart inte tillämpliga på stödet ifråga och har heller inte åberopats av den grekiska regeringen.

De undantag som föreskrivs i artikel 92.2 b (stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser) är inte tillämpliga, då åtgärden innebär överkompensation för de skador de förorsakats av torkan.

Vad gäller de undantag som föreskrivs i artikel 92.3, framgår det att de eftersträvade målen måste vara av intresse för gemenskapen och inte bara för speciella sektorer av den nationella ekonomin. Dessa undantag (som måste tolkas restriktivt) medger stöd bara i de fall kommissionen kan konstatera, att detta är nödvändigt för att främja något av de mål som avses med bestämmelserna ifråga. Förmånsbehandling som enligt undantagen ges i form av stöd som inte avser sådant främjande, innebär att man tillåter att handeln mellan medlemsstaterna påverkas och konkurrensen snedvrids, utan att detta kan motiveras av det gemensamma intresset. Följaktligen beviljas oberättigade förmåner gentemot ekonomiskt verksamma i övriga medlemsstater.

För stödet i det konkreta fallet kan något sådant främjande inte konstateras. Faktiskt har varken den grekiska regeringen åberopat eller kommissionen kunnat konstatera, att det konkreta stödet faller under något av de undantag som anges i artikel 92.3 i fördraget.

Det handlar inte om åtgärder som främjar genomförandet av något viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse, enligt vad som avses i artikel 92.3 b, då de konsekvenser stödet kan ha på handeln strider mot det gemensamma intresset.

Inte heller handlar det om åtgärder som syftar till att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi, enligt vad som avses i samma bestämmelse.

Vad gäller de undantag som föreskrivs i artikel 92.3 a och c, vilka avser stöd för främjande eller underlättande av utvecklingen i vissa regioner eller vissa näringsverksamheter, måste det framhållas att det avsedda stödet genom sin karaktär av driftsstöd, inte på något bestående sätt kan främja förhållandena i branschen eller regionen ([1]).

Följaktligen kan det för stödet inte åberopas något av undantagen som anges i artikel 92.3 i fördraget.

För övrigt måste man beakta att stödet ifråga avser en produkt, som omfattas av en gemensam organisation av marknaden, och att det finns begränsningar för medlemsstaternas möjligheter att ingripa i en sådan organisations verksamhet, vilken faller under gemenskapens exklusiva behörighet.

De gemensamma marknadsorganisationerna måste anses vara fullständiga och heltäckande strukturer som utesluter att medlemsstaternas myndigheter kan besluta om åtgärder, som avviker från eller förändrar dem.

Ifrågavarande stöd måste alltså anses bryta mot gemenskapslagstiftningen. Följaktligen kan inget av undantagen i artikel 92.3 åberopas.

Ifrågavarande stöd är alltså oförenligt med den gemensamma marknaden.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det stöd som Grekland avser att ge till linsodlarna i länet Levkáda är oförenligt med den gemensamma marknaden. Av detta skäl kan ifrågavarande stöd inte tillåtas.

Artikel 2

Grekland skall senast två månader efter delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder som vidtagits för att följa det.

([1]) Förstainstansrättens dom av den 8 juni 1995 i mål T-459/93, Siemens SA mot Europeiska gemenskapernas kommission. REG 1995, s. II-1675.

Artikel 3

Detta beslut riktar sig till Republiken Grekland.

Utfärdat i Bryssel den 14 juli 1998.

På kommissionens vägnar
Karel VAN MIERT
Ledamot av kommissionen